

Prima instanță: Jud. Chișinău sediu Buiucani
Jud. E.Cojocari
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău:
I.Cimpoi, A.Danilov, I.Secrieru

DECIZIE

08 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței judecătorești:	Tatiana Vieru
Judecători:	Svetlana Filincova
	Oleg Sternioală
	Mariana Pitic
	Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Cabinetul Avocatului „ Ion Volcovschi”,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Cabinetul
Avocatului „Ion Volcovschi” către Societatea cu Răspundere Limitată „Alimer –
Comerț” cu privire la încasarea datoriei în mărime de 8 820 lei, dobânzi de întârziere
în mărime de 303,42 lei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 mai 2017, prin care a fost
admis apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Alimer – Comerț” și
casată hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 23 ianuarie 2017,

c o n s t a t ă :

La 06 octombrie 2016, Cabinetul Avocatului „ Ion Volcovschi” s-a adresat cu
cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Alimer
– Comerț” cu privire la încasarea datoriei în mărime de 8 820 lei și a cheltuielilor de
judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că, potrivit contractului încheiat între Cabinetul
Avocatului „Ion Volcovschi” și Societatea cu Răspundere Limitată „Alimer –

Comerț” cu nr. 5 din 30 ianuarie 2015 privind acordarea asistenței juridice la necesitate și conform facturilor fiscale, acesteia i-au fost prestate servicii juridice.

A indicat că, potrivit art. 54 al Legii cu privire la exercitarea profesiei de avocat, munca avocatului este remunerată din contul onorariilor primite de la persoanele fizice și juridice. Mărimea onorariului se stabilește prin acordul părților și nu poate fi schimbată de autoritățile publice sau de instanța de judecată.

A explicat că, în adresa pârâtului a fost expediată somația din 13 septembrie 2016 și recepționată la 15 septembrie 2016, unde le-a fost adus la cunoștință faptul, că contractul a încetat de drept în legătură cu survenirea consecințelor prevăzute de pct. 3.1. și pct.3.6, care prevede că „prezentul contract este titlul executoriu cu privire la sumele datorate de către client cu titlu de onorariu și cheltuieli aferente. De asemeni potrivit pct. 3.6” neplata onorariului în cuantumul și la termenele fixate potrivit pct. 2 din contract, precum și neachitarea contravalorii cheltuielilor efectuate, dau dreptul avocatului să procedeze la rezilierea de plin drept al prezentului contract, fără nici o altă formalitate și fără o altă procedură judiciară sau extrajudiciară”. Achitarea serviciilor contractate, se efectuează în termen de 7 zile calendaristice prin transferarea mijloacelor bănești pe contul de virament al cabinetului avocatului. Notificarea a fost lăsată fără atenție.

Ulterior, reclamantul în cadrul ședinței de judecată a înaintat o cerere de concretizare, solicitând încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 303,42 lei.

În motivarea cererii de concretizare a menționat, că pînă în prezent pîrîtul nu și-a îndeplinit obligațiunile legal-contractuale ajunse la scadență la 15 septembrie 2016.

A relatat că dobînda de întârziere se aplică conform normelor materiale pentru neîndeplinirea corespunzătoare a obligațiunilor potrivit prevederilor 619 Cod Civil. În cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobînda este de 9% peste rata dobânzii prevăzută la art. 585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Ca urmare, a solicitat încasarea datoriei în sumă de 8820 lei, dobânzii de întârziere în mărime de 303,42 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea judecătorei Chișinău (sediul Buiucani) din 23 ianuarie 2017, a fost admisă integral acțiunea înaintată de Cabinetul Avocatului „Ion Volcovschi” și s-a încasat de la Societatea cu Răspundere Limitată „Alimer – Comerț” în folosul Cabinetul Avocatului „Ion Volcovschi” suma de 8 820 lei, cu titlu de datoriei contractuală, dobînda de întârziere în mărime de 303,42 lei, suma de 270 lei cu titlu de taxă de stat și cheltuielile de judecată pentru expedierea corespondenței în mărime de 6,95 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 02 mai 2017, s-a admis apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Alimer – Comerț”. S-a casat hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 23 ianuarie 2017 și s-a emis o nouă hotărâre prin care: S-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea înaintată de Cabinetul Avocatului „Ion Volcovschi”.

La 03 august 2017, Cabinetul Avocatului „Ion Volcovschi” a înaintat cerere de recurs, prin care solicită admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 mai 2017, cu menținerea hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 23 ianuarie 2017.

Pledând pentru admiterea recursului în sensul declarat, recurentul consideră că soluția instanței de apel este pripită, fapt ce rezultă din nedeterminarea naturii juridice a obiectului litigiului, criteriu care presupune prin sine lămurirea corectă și certă a situației de fapt și de drept.

De asemenea, susține că instanța de apel examinând apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Alimer – Comerț” a trecut în mod superficial argumentele invocate de către intimat și materialul probator anexat la materialele cauzei, fără a examina legalitatea și temeinicia hotărârii supusă apelului sub toate aspectele, în raport cu legislația ce guvernează litigiul în cauză.

Prin referința depusă la 11 octombrie 2017, Societatea cu Răspundere Limitată „Alimer – Comerț” solicită respingerea recursului înaintat de către Cabinetul Avocatului „Ion Volcovschi”, invocând netemeinicia acestuia.

Instanța de recurs constată că, decizia instanței de apel din data de 02 mai 2017 a fost expediată în adresa recurentului la 07 iunie 2017 (f.d. 90), însă careva date ce ar confirma recepționarea acesteia de către participanții la proces la materialele cauzei, lipsesc.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, prin prisma art. 434 CPC, consideră recursul depus la data de 03 august 2017 în termen.

Potrivit art. 440 alin. (2) CPC, prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 25 octombrie 2017, recursul înaintat de Cabinetul Avocatului „Ion Volcovschi” a fost considerat admisibil și transmis spre examinare într-un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul

declarat de Cabinetul Avocatului „Ion Volcovschi” întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Potrivit materialelor cauzei, Colegiul constată cu certitudine că, Cabinetul Avocatului „Ion Volcovschi” a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Alimer – Comerț” solicitând încasarea sumei de 8 820 lei, cu titlu de datoriei contractuală, dobânda de întârziere în mărime de 303,42 lei și cheltuielile de judecată.

Prima instanță fiind investită cu judecarea pricinii date, prin hotărârea din 23 ianuarie 2017 a admis cererea de chemare în judecată depusă de Cabinetul Avocatului „Ion Volcovschi”, hotărând încasarea din contul Societății cu Răspundere Limitată „Alimer – Comerț” în folosul Cabinetul Avocatului „Ion Volcovschi” suma de 8 820 lei, cu titlu de datoriei contractuală, dobânda de întârziere în mărime de 303,42 lei, suma de 270 lei cu titlu de taxă de stat și cheltuielile de judecată pentru expedierea corespondenței în mărime de 6,95 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 02 mai 2016, a fost admis apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Alimer – Comerț”. S-a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 23 ianuarie 2017 și s-a emis o nouă hotărâre prin care: S-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea înaintată de Cabinetul Avocatului „Ion Volcovschi”.

Colegiul susține ca fiind legală și întemeiată soluția dată de prima instanță, iar soluția emisă de instanța de apel este neîntemeiată, deoarece decurge din aprecierea greșită a circumstanțelor cauzei și, ca urmare, aplicarea eronată a normelor de drept material.

Astfel, conform art. 117 alin. (1) CPC, probe în pricini civile sunt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe pentru justa soluționare a pricinii.

Potrivit art. 118 alin. (1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale.

Conform art. 121 CPC instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Instanța judecătorească, conform art. 130 CPC, apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii.

La caz, se reține că la data de 30 ianuarie 2015 între Cabinetul Avocatului „Ion Volcovschi” și Societatea cu Răspundere Limitată „Alimer – Comerț” a fost încheiat contractul de asistență juridică nr. 05 (f.d.10).

Pct. 3.1. și pct.3.6 prevede că „prezentul contract este titlul executoriu cu privire la sumele datorate de către client cu titlu de onorariu și cheltuieli aferente, iar potrivit pct. 3.6” neplata onorariului în cuantumul și la termenele fixate potrivit pct. 2 din contract, precum și neachitarea contravalorii cheltuielilor efectuate, dau dreptul avocatului să procedeze la rezilierea de plin drept al prezentului contract, fără nici o altă formalitate și fără o altă procedură judiciară sau extrajudiciară” și achitarea serviciilor contractate.

La fel, la materialele pricinii se regăsesc facturile de expediție cu seria WB nr.3506976 din 01 aprilie 2016 pentru efectuarea acțiunilor de procedură pe dosarul civil cu nr.2-626/15 din 11 mai 2016 în (judecătoria Centru Chișinău până la reorganizare instanțelor judecătorești) la cererea Societății cu Răspundere Limitată „Alimer – Comerț” către Lozovan, Burcă, Popa și Ghip privind încasarea sumei în calitate de prejudiciu material în mărime de 55 418.20 lei și factura cu seria WB nr.3506982 din 11 aprilie 2016 pentru efectuarea acțiunilor de procedură pe dosarul civil cu nr.2-3006/15 din 13 iulie 2016 la cererea Societății cu Răspundere Limitată „Alimer – Comerț” către Petrasina Ruslana, Roman, Rusnac și Vasilachi (judecătoria Centru Chișinău până la reorganizare instanțelor judecătorești), privind încasarea prejudiciului material în mărime de 29 503.94 lei, decizie rămasă definitivă la data de 12 decembrie 2016. Sumele date fiind încasate de către instanțele de judecată în folosul Societății cu Răspundere Limitată „Alimer – Comerț” (f.d.11-12).

Colegiul consideră că, prima instanță corect a reținut că, în conformitate cu prevederile pct. 3.1. și pct.3.6 din contractul nr.5 din 30 ianuarie 2015 încheiat între Cabinetul Avocatului „Ion Volcovschi” și Societatea cu Răspundere Limitată „Alimer – Comerț”, clientului îi revine responsabilitatea de a achita avocatului remunerația pentru serviciile acordate reieșind din acest contract (f.d.10).

Potrivit materialului probator, instanța de recurs constată că, în baza contractului sus menționat Cabinetul Avocatului „Ion Volcovschi” a întocmit facturile seria WB nr.3506976 din 01 aprilie 2016 și WB nr.3506982 din 11 aprilie 2016. Ultimile au fost eliberate beneficiarului Societății cu Răspundere Limitată „Alimer – Comerț” fiind recepționate și semnate. Reclamantul eliberând facturile corespunzătoare s-a conformat condițiilor p.2.1 din contract care indică, onorariul convenit în cuantum de (lei MD, USD, EURO *altă monedă internațională*)/ conform facturilor fiscale/lei MD, realizat prin transfer și/sau act de evidență contabilă.

Potrivit alin.(2) lit.(b) din ordinului nr.47 din 31 martie 2010 cu privire la aprobarea formularului tipizat de document primar cu regim special „ Factură” // Monitorul Oficial 58-60/230 din 23 aprilie 2010// - factura este un formular tipizat de document primar cu regim special, care se întocmește pentru livrările active și servicii (lucrari) neimpozabile cu TVA în cazul prestării serviciilor și executării lucrurilor. Alin.(6) prevede că, formularele facturii și anexelor la factură imprimate în mod centralizat se eliberează de Serviciul Fiscal de Stat.

Iar, conform alin.(9), factura se întocmește într-un număr minim de 2 exemplare (primul - pentru furnizor, al doilea – pentru beneficiar).

În conformitate cu alin.(10) subpunctul 37, în rîndul 19 a facturii se completează „ Calculul prestațiilor de transport” transportul calculează suma pentru serviciile de transport prestate. Suma calculată servește drept bază de încasare a penalității de la beneficiarul serviciilor.

La caz, Colegiu reiterează faptul că, Cabinetul Avocatului „Ion Volcovschi” era în drept să presteze servicii fără încheierea contractului între părți, eliberând doar bon de plată, {formularul tipizat aprobat prin Ordinului comun al Departamentului Statisticii al RM și Ministerul Finanțelor RM cu nr.24/36 din 25 martie 1998) și sau factura care oferă dreptul „Furnizorului de servicii” să pretindă de la „Beneficiarul serviciilor” suma indicată în bon și sau factură.

Conform art.52 alin.(1) și alin.(8) Legea cu privire la exercitarea profesiei de avocat, se interzice imixtiunea în exercitarea profesiei de avocat. Statul asigură respectarea și protejarea libertății în exercitarea profesiei de avocat, fără discriminare și fără intervenții nejustificate din partea autorităților sale sau a publicului. Nici o autoritate publică nu poate influența direct sau indirect și nu poate controla contractul dintre avocat și client.

Totodată, conform art. 13 alin.(1), lit.(a) Codul fiscal, subiecți ai impunerii sunt: persoanele juridice și fizice rezidente ale Republicii Moldova, care desfășoară activitate de întreprinzător, persoanele care desfășoară servicii profesionale, precum

și persoanele care practică activitate profesională în sectorul justiției, care pe parcursul perioadei fiscale, obțin venit din orice surse aflate în Republica Moldova, precum și din orice surse aflate în afara Republicii Moldova.

În coroborare cu prevederile art. 5 pct.36 Cod fiscal, se aplică în scopul impozitării, fără modificarea statutului juridic al persoanelor juridice și fizice prevăzut de legislația în vigoare: „ Activitate profesională în sectorul justiției activitate permanentă desfășurată în cadrul formelor de organizare a activității prevăzute de lege de către avocat, avocat-stagiar, notar public, executor judecătoresc, administrator autorizat, mediator, expert judiciar în cadrul biroului de expertiză judiciară, traducător/interpret autorizat”.

În această ordine de idei, Colegiu remarcă faptul că, conform contractului nr. 5 din 30 ianuarie 2015 încheiat între Cabinetul Avocatului „Ion Volcovschi” și Societatea cu Răspundere Limitată „Alimer – Comerț”, au fost stabilite toate acțiunile care au fost transmise recurentului, iar conform facturilor eliberate au fost identificate toate acțiunile concrete pe fiecare dosar separat.

Astfel, sumele indicate în mod descifrabil, urmau a fi achitate la contul cabinetului avocatului și sau prin alte acte de evidență contabile de decontare, după termenul de 15 zile, potrivit pct.3.1 din contract (f.d.10).

Ca urmare, instanța ierarhic inferioară, prin decizia adoptată, incorect a interpretat dispozițiile legilor aplicabile, în deosebi dispozițiile contractului nr. 05 din 30 ianuarie 2015, prin prisma Codului de Executare, dat fiind faptul că, potrivit clauzelor contractului menționat încheiat între Cabinetul Avocatului „Ion Volcovschi” și Societatea cu Răspundere Limitată „ Alimer-Comert” acesta se refera doar la obligativitatea executării condițiilor contractuale, la sumele datorate conform facturilor.

Mai mult ca atât, instanța de apel în decizia sa nu a specificat prin care normă materială și sau specială a fost apreciat că, contractul nr.05. din 30 ianuarie 2015 încheiat între Cabinetul Avocatului „Ion Volcovschi” și Societatea cu Răspundere Limitată „ Alimer-Comert” contravine normelor imperative, bunurilor moravuri și Legii privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii.

Or, până în prezent Societatea cu Răspundere Limitată „ Alimer-Comert” nu a solicitat instanței de judecată prin careva cereri, acțiunii civile declararea nulă a contractului nr.05 din 30 ianuarie 2015 sau condițiilor speciale din contract. Mai mult ca atât, contractul nr.05 din 30 ianuarie 2015 și facturile au fost semnate de ambele părți și careva mențiuni cu privire la dezacordul Societății cu Răspundere Limitată „ Alimer-Comert”, la materialele cauzei lipsesc.

Or, probele atestă faptul că poziția intimatului Societatea cu Răspundere Limitată „Alimer - Comert” este una declarativă, lipsită de suport probatoriu, deoarece intimatul urmă să probeze faptul neexecutării de Cabinetul Avocatului „Ion Volcosvchi” a obligațiilor contractuale în modul indicat în contract și facturile semnate. Condițiile stipulate în art.118 CPC, se referă la ambele părți litigante.

Buna-credință în relațiile contractuale încheiate între părți, de către Cabinetul Avocatului „Ion Volcosvchi”, este manifestată și prin faptul că, în pct.3.1 al contractului este prevăzută penalitatea pentru neachitarea sumelor restante în mărime de 0.5% din suma datorată, însă acesta nu a solicitat aplicarea acestei clauze față de Societatea cu Răspundere Limitată „Alimer - Comert”, fiind solicitată doar dobândă de întârziere în sumă de 503,42 lei.

Această cerință este reglementată prin dispoziția art.619 alin.(1) Cod Civil, care indică că, obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii. Dobânda de întârziere reprezintă 5% peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

Alin.(2) al Legii sus menționate, în cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobânda este de 9% peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Nu este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

Iar, potrivit aliniatului (3), în cazul în care creditorul poate cere în alt temei juridic dobânzi mai mari, ele vor trebui plătite. Nu se exclude invocarea dreptului privind repararea unui alt prejudiciu. (4) Dobânzile de întârziere nu se aplică la dobânzi.

Raportând normele legale la circumstanțele speței, Colegiul consideră că răspunderea Societății cu Răspundere Limitată „Alimer - Comert” pentru prejudiciul cauzat recurentului, este dovedită, motiv din care susține soluția primei instanțe care a admis cererea de chemare în judecată depusă de Cabinetul Avocatului „Ion Volcosvchi” și a încasat din contul Societății cu Răspundere Limitată „Alimer - Comert” suma de 8 820 lei, cu titlu de datoriei contractuală, dobânda de întârziere în mărime de 303,42 lei, suma de 270 lei cu titlu de taxă de stat și cheltuielile de judecată pentru expedierea corespondenței în mărime de 6,95 lei.

În consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că argumentele aduse de Cabinetul Avocatului „Ion Volcosvchi” și-au găsit confirmare în cadrul examinării prezentului recurs.

Ținând cont de faptul că prima instanță a constatat și a elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea fondului cauzei, corect a

aplicat legea materială, adoptând o hotărâre legală și întemeiată, iar instanța de apel a adoptat o hotărâre ce reiese din aprecierea eronată a circumstanțelor cauzei, ce a dus la interpretarea și aplicarea eronată a legii materiale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, de a casa decizia instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În legătură cu cele relatate, conform art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat Cabinetul Avocatului „Ion Volcosvschi”.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 02 mai 2017 și se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 23 ianuarie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Cabinetul Avocatului „Ion Volcovschi” către Societatea cu Răspundere Limitată „Alimer – Comerț” cu privire la încasarea datoriei în mărime de 8 820 lei, dobânzi de întârziere în mărime de 303,42 lei și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței judecătorești:

Tatiana Vieru

Judecători:

Svetlana Filincova

Oleg Sternioală

Mariana Pitic

Nicolae Craiu